

Datum
2025-10-30

Diarienummer
KS-00564-2025

Till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande Remiss EU-kommissionens förslag till Europaparlaments och rådets förordningar för perioden 2028-2034 - Remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028-2034

Remissinstansen diarienummer: LI2025/01620

Övergripande kommentarer

EU-kommissionens förslag innefattar 10 olika förordningar att ta ställning till. Östersunds kommun har utifrån tidsaspekt prioriterat två av dessa i sitt remissvar:

- Förslag till europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034.
- Förslag till europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitikerna för perioden.

Kommentarer till specifika delar av remissen

Förslag om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034.

Kommentarer från Östersunds kommun:

- Östersunds kommun ser det som positivt och behövligt med en förbättrad samordning mellan EU-medel och en förenklad process.
- Artikel 6 Partnerskap och flernivåstyrning. Östersunds kommun ser skrivningar som involverar en bred representation i partnerskapet som mycket positiva, specifikt att rurala aktörer som representerar en gles geografi samt civilsamhällesaktörer deltar.

- Artikel 10: Gleshetsallokering, Östersunds kommun är oroad över att de nordliga glest befolkade områdena inte tilldelas särskilda medel. Dessa områden har naturgivna och demografiska nackdelar som bör kompenseras genom riktade insatser, i enlighet med protokoll nr 6 till 1994 års anslutningsakt. Även om medlemsstaterna kan besluta om sådan fördelning, anser kommunen att allokeringen bör fastställas direkt i förordningen för att säkerställa rättvis och långsiktig finansiering.
- Östersunds kommun uttrycker oro över att finansieringen inom de nationella reformplanerna ofta saknar regionala fördelningskriterier och inte tar hänsyn till olika territoriella behov. För att undvika att resurser koncentreras till redan starka regioner krävs mekanismer för regional fördelning, såsom regionala kapitel. Alla regioner måste ges rättvisa möjligheter, annars riskeras både sammanhållningspolitikens mål och den inre marknadens funktion.

Förslag till europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden.

Kommentarer från Östersunds kommun:

- Östersunds kommun ser med oro på en utveckling där prioriteringar på nationell nivå kommer att avgöra hur medel fördelas. Budgeten innebär en direkt nedskärning för jordbruket, om inte den nationella planen styr mer medel till näringen. Här finns det en risk att läget för de gröna näringarna blir än mer pressat än vad det redan är i dagsläget, i ett säkerhetsläge där den lokala livsmedelsförsörjningen är viktigare än på lång tid.
- En nationell prioritering innebär en stor risk att medel styrs framförallt mot de södra delarna av landet och att det därav blir än mer utmanande att driva jordbruk i Jämtland Härjedalen.
- Ett förslag som är problematiskt ur en nationell och regional kontext, är att lantbrukare som uppnår pensionsålder inte längre ska kunna ta ut gårdsstöd. I Östersund är hälften av lantbruksföretagarna över 60 år och det är viktigt att värna om dom, så att de ej tvingas lägga ned sina gårdar i förtid.
- Östersunds kommun understryker vikten av att Leader fortsatt kan vara ett verktyg för landsbygdsutveckling och att Leader även fortsatt kan användas brett till landsbygdsfrämjande åtgärder. Utan öronmärkta medel till Leader och till landsbygdsutveckling generellt, är risken stor att regionen och kommunen tappar viktiga medel för utveckling av landsbygden.
- Startstöd och fokus på generationsskiftet bra och viktigt, här har Jämtland historiskt haft en liten budget som inneburit hårda prioriteringar där många blivit utan. Här ser Östersunds kommun ett behov av utökade resurser kopplat till startstöd. Det är även viktigt att stödja lantbrukare som är äldre än 40 år genom exempelvis avbyttjänster.

Ställningstagande

Östersunds kommun uppskattar insatserna för att förbättra samordningen mellan olika fonder och ser positivt på förslaget om ett gemensamt regelverk. Kommunen ser dock med viss oro på idén att varje land ska ha en enhetlig plan. Organisationen befarar att detta kan minska det lokala och regionala inflytandet, samt tränga undan viktig finansiering för regional utveckling. Det finns en risk att resurser i stället styrs mot kortsiktiga nationella politiska prioriteringar som inte tar hänsyn till skillnader mellan och inom regioner.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen

Yttrandet skickas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet via e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se.